

Manuskriptu pieņemšanas noteikumi un prasības žurnāla “Latvijas Zinātņu Akadēmijas VĒSTIS” A daļa: Humanitārās un sociālās zinātnes” iesniedzamajiem rakstiem

Apstiprināts “LZA Vēstu”
Redakcijas padomes sēdē
2018. gada 19. martā

Vispārīgie noteikumi

1. “**Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis**” (“**LZA Vēstis**”) regulāri publicē LZA locekļu un citu zinātnieku, arī ārvalstu zinātnieku, oriģinālus zinātniskus rakstus par aktuālām un nozīmīgām zinātnes tēmām, oriģināliem teorētisko un lietišķo pētījumu rezultātiem un atklājumiem, kā arī problēmrakstus, zinātnisku diskusiju atspoguļojumus; informē par zinātnes dzīves aktualitātēm Latvijā un notikumiem LZA.
2. Žurnāla “LZA Vēstis” A daļā ietvertās zinātnes nozares ir: sociālās zinātnes (filozofija, psiholoģija, tiesību zinātne, ekonomika un vadībzinātnes, sabiedrība, žurnālistika, bibliotēkzinātne, pedagogija un izglītība, politikas zinātne u.c.) un humanitārās zinātnes (mākslas zinātnes, valoda, literatūra un folklorā, vēsture, arhitektūra u.c.).
3. Publicēt rakstus “LZA Vēstis” ir LZA locekļu privilēģija. Ja neviens no manuskripta autoriem nav LZA loceklis, kopā ar manuskriptu ir jāiesniedz LZA locekļa ieteikums (ieteikuma forma pieejama “LZA Vēstu” A daļas mājaslapā).
2. Raksta sākumā — **ievada daļā** — jāsniedz problēmas nostādne, pētījuma nepieciešamības pamatojums, pētījuma aktualitāte, metodoloģiskā pieeja un galvenie atklājumi.
3. **Raksta izklāsta daļā** secīgi jāapraksta problēmas risinājums. Vēlams šo nodaļu strukturēt ar virsrakstu un apakšvirsrakstu palīdzību.
4. **Izklāstam** jāattīstās loģiski, tam jābūt kompozicionāli pārdomātam, terminoloģiski un faktuāli precīzam, skaidram.
5. **Raksta nobeiguma daļā** jādod konceptīvi secinājumi, vērtējumi, ieteikumi, vispārinājumi.
6. Raksta sadaļā “Avoti un piezīmes” ir jāuzrāda visas nepieciešamās atsauces, to skaitā izmantoto citātu, ilustrāciju, statistisko datu un faktu, pielikumu avoti.
7. Rakstam jāpievieno īsas ziņas par autoru(iem) latviešu un angļu valodā.
8. Ja raksts nav uzrakstīts angļu valodā, tam jāpievieno kopsavilkums angļu valodā. Ja raksts nav uzrakstīts latviešu valodā, tam jāpievieno kopsavilkums latviešu valodā.
9. Ja redakcijas vadītājs un A daļas galvenais redaktors atzīst to par objektīvi nepieciešamu un autors var nodrošināt kvalitatīvu tulkojumu, rakstam var pievienot arī kopsavilkumu citās svešvalodās.

Prasības raksta saturam

1. Rakstam jābūt uzrakstītam labā akadēmiskā valodā. Raksta nosaukumam, atslēgas vārdiem, saturam un struktūrai jāatbilst zinātniska teksta veidošanas prasībām.

Tehniskās prasības

1. Žurnālā publicēšanai pieņem rakstus, kas uzrakstīti latviešu, angļu vai vācu valodā.

2. Rakstiem jābūt sagatavotiem datorsalikumā *Microsoft Word* formātā vai formātā, kas ir savienojams ar šiem formātiem. Žurnāla redakcija negarantē, ka teksta konvertācijas procesā saglabāsies specifiskas teksta zīmes un simboli, tāpēc, ja tādi lietoti, autoram par to laikus jābrīdina žurnāla redakcija.
3. Rakstu apjoms ir no 8000 rakstu zīmēm līdz 40 000 rakstu zīmēm (apjoms izmērāms, izmantojot *Microsoft Word* opciju *Word Count: Characters with space*).
4. Datorsalikuma parametri: 12 punktu *Times New Roman* fonts, standarta atstarpe un lapas parametru iestatījumi. Aiz punkta, komata, gadskaitļa un gadsimta skaitļa, kā arī starp iniciāli un uzvārdu jābūt viena intervāla atstarpei; teksta izcēlumi (trekninājums, kursīvs, pasvītrojums u.tml.) jālieto konsekventi, nav vēlams rakstu pieblīvēt ar izcēlumiem.
5. Rakstos latviešu valodā vārdus “gads” un “gadsimts” raksta pilniem vārdiem. Citās valodās ir jāievēro konkrētās valodas rakstības normas.
6. Raksta virsraksta vēlamais garums — trīs līdz seši vārdi. Virsrakstu raksta lieliem burtiem no kreisās malas (**Bold** opcija (ar patrekninājumu)).
7. Zem virsraksta jānorāda autora(u) pilns vārds, uzvārds (**Bold** opcija), nākamajā rindā seko elektroniskā pasta adrese (*Italic* opcija (kursīvā)), teksts izvietots labajā malā.
8. Pēc autora(u) identifikācijas ar rindas atstarpi seko trīs līdz pieci atslēgas vārdi. Teksts jādrukā no kreisās malas šādā formātā: nosaukums, **Atslēgas vārdi** (**Bold** opcija), divpunkts, atslēgas vārdi (*Italic* opcija), bez punkta beigās.
9. Ar rindas atstarpi seko īss kopsavilkums raksta valodā, drukāts no kreisās malas *Italic* opcijā bez virsraksta. Kopsavilkumā vienas līdz divu rindkopu ietvaros jāsniedz vispārēja tekstu raksturojoša informācija par rakstā aplūkotajām problēmām, teorijām, pētījuma metodoloģisko pieeju, izvirzītajiem jautājumiem u.c.
10. Apakšvirsrakstus drukā tekstā (**Bold** opcija), atbilstoši lielo un mazo burtu lietojumam teikumos, 12 punktu *Times New Roman* fontā no kreisās malas.
11. Teksta izlaidumi apzīmējami ar divpunkti kvadrātiekvās [...].
12. Izmantotajiem citātiem jābūt precīziem. Citāti no abām pusēm liekami pēdīnās. Ja citātos ir izlaidumi, tie noteikti jānorāda: nelieli izlaidumi (pāris vārdu) — ar divpunkti ..., bet lieli izlaidumi (vairāki teikumi) — ar divpunkti kvadrātiekvās [...].
13. Atsaucēm, kas ietver avotus, citas piezīmes un skaidrojumus, jāatrodas teksta beigās. Tās jāveido, izmantojot *Microsoft Word* opciju *endnote*.
14. Vienkāršākas tabulas un grafiki, kas veidoti, izmantojot *Microsoft Word* standarta opcijas, tiek ievietoti attiecīgajā teksta vietā. Attēli, fotogrāfijas, ilustrācijas, tabulas, kas veidotas ar specifiskām profesionālajām programmām (ilustratoriem, *Microsoft Excel* u.tml.) iesniedzami elektroniski kopā ar tekstu kā atsevišķi datu nesēja ierakstīti faili. Tekstā jānorāda vieta, kur attēlam jāatrodas, bet teksta beigās daļā jāpievienojami ilustratīvā materiāla paraksti (ja tādi nepieciešami).
15. Ziņas par autoru(iem) ietver šādu informāciju: zinātniskais grāds, darba vieta, zinātniskās intereses, cita atbilstoša informācija.
16. Kopsavilkums angļu valodā (ja raksts ir latviešu vai vācu valodā) vai latviešu valodā (ja raksts ir angļu vai vācu valodā) tiek veidots šādi: tulkots raksta nosaukums (**Bold** opcija, 14 punktu *Times New Roman* fontā izvietots no kreisās malas); pēc rindas atstarpes viss 12 punktu *Times New Roman* fontā: autora(u) vārds un uzvārds (**Bold** opcija, izvietots no kreisās malas), nākamajā rindā autoru e-pasta adrese (*Italic* opcija, izvietots

no kreisās malas), pēc rindas atstarpes virsraksts **Kopsavilkums** (**Bold** opcija, izvietots no kreisās malas), pēc rindas atstarpes atslēgas vārdi, kas formatēti tāpat kā raksta sākumā (izvietots no kreisās malas), un kopsavilkuma teksts parastā drukā. Gadījumā, ja autors(i) nav iesniedzis angļu/latviešu valodā sagatavotu kopsavilkumu, redakcija izmanto raksta valodā sagatavotā kopsavilkuma tulkojumu.

17. Pieļaujamais raksta kopsavilkuma apjoms ir līdz 3000 zīmēm. Ja autors nevar nodrošināt tā tulkojumu, redakcija nodrošina tulkojumu angļu valodā.
18. Rakstus vēlams iesniegt, nosūtot pa elektronisko pastu, pievienotus kā pielikumu, vai izmantojot citas datu *pārvedes sistēmas*, vai iesniegt personiski, saglabātus datu nesējā.

Literatūras avotu atveide vērēs

1. Par vēru precizitāti atbild raksta autors(i).
2. Kirilicā drukāti vēru nosaukumi nav atļauti. Šādus vēru nosaukumus drukā ar latīņu burtiem.
3. Atsauci vai komentāru jābeidz ar vienu punktu (tas var būt vārda "lappuse(s)" saīsinājuma punkts (lpp. vai citādi, atbilstoši avota valodai), vai teikuma beigu punkts.
4. Avotu pierakstā var izmantot vispārzināmus bibliogrāfiskos saīsinājumus latīņu un latviešu valodā.
5. Nepastarpināti sekojošs iepriekš minēta avota pieraksts jāveido šādi: *Ibid*, izmantotās lappuses numurs (ar mērvienību, piem. lpp., publikācijai latviešu valodā vai atbilstoši avota valodai).
6. Citos gadījumos atkārtots avota pieraksts jāveido ar "op. cit." formulu: autora uzvārds, op. cit., izmantotās lappuses(šu) numurs(i) (ar mērvienību), ja atsaucū sarakstā ir tikai viens iepriekš minēta autora darbs; autora uzvārds, op. cit., gads, izmantotās lappuses(šu) numurs(i) (ar mēr-

vienību), ja atsaucū sarakstā ir vairāki dažādos gados izdoti iepriekš minēta autora darbi; autora uzvārds, darba nosaukuma vārdi līdz pirmajam atšķirīgajam vārdam, op. cit., gads, izmantotās lappuses(šu) numurs(i) (ar mērvienību), ja atsaucū sarakstā iekļauti vairāki vienā gadā izdoti iepriekš minēta autora darbi.

7. **Avotu atveides noteikumi** (atveides formulā drukas veids un pieturas zīmes, kā jābūt pierakstā).

Grāmata. Atveides formula: Autora uzvārds [nīciālis]. *Grāmatas nosaukums*. Izdošanas vieta: izdevniecība, izdošanas gads, kopējais lappušu skaits (ar mērvienību) un / vai (caur kolu) citātu (atsaucū) aizņemto lappušu numurs(i) (bez mērvienības, ja minēts kopējais lappušu skaits).

Izdevuma lappušu numerācijai var būt lietotas divas ciparu sistēmas — romiešu (pateicību, satura un priekšvārda lappušu numerēšanai) un arābu (pamatteksta lappušu numerēšanai). Norādot kopējo lappušu skaitu, tiek minētas abos veidos numurētās lappuses, romiešu ciparu pierakstot ar mazajiem burtiem, piem., xi, 99 p. vai arī xxiv, 345 lpp.

- Baltakmens R. *Latvietis un viņa zirgs*. Rīga: Valters un Rapa, 2000, 282 lpp.
- Dummet M. *Origins of Analytical Philosophy*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1993, xi, 199 pp.: 20.
- *20. gadsimta Latvijas vēsture. 1: Latvija no gadsimta sākuma līdz neatkarības pasludināšanai, 1900–1918*. Rīga: Latvijas vēstures institūta apgāds, 2000, 869 lpp.
- Semanis E. (red.). *Demokrātijas pamati*. Rīga: Zinātne, 1993, 239 lpp.: 40–45.
- *Latvijas statistikas gadagrāmata, 1995*. Rīga: LR Valsts Statistikas komiteja, 1995, 123. lpp.

Raksts krājumā. Atveides formula: Autora uzvārds [nīciālis]. Raksta nosaukums.

Grām.: (vai In.; ja darbs ir svešvalodā) *Grāmatas nosaukums*. Sērijas nosaukums, sējuma numurs (saisināti latviešu valodā kā sēj. vai atbilstoši krājuma izdošanas valodai). Sastādītāja/tulkotāja/redaktora/uzvārds un [nīciālis] ar paskaidrojumu (sastād./tulk./red. vai atbilstoši krājuma izdošanas valodai). Izdošanas vieta: izdevniecība, izdošanas gads, raksta aizņemto lappušu numuri (ar mērvienību lpp., pp. vai S.) un (caur kolu) /vai citātu (atsauču) aizņemto lappušu numuri (bez mērvienības, ja minēts kopējo lappušu skaits).

- Follesdal D. Husserl on evidence and justification. In: *Edmund Husserl and the Phenomenological Tradition*. Studies on Philosophy and the History of Philosophy, vol. 18. Boston: The Catholic University of America Press, 1988, pp. 107–129: 112.
- Ostrovska I. Valsts un pilsoniskā sabiedrība: savstarpējo attiecību attīstība pārejas periodā. Grām.: *Sabiedrības pārmaiņas Latvijā*. Rīga: Jumava, 1998, 71.–88. lpp.

Raksts žurnālā. Atveides formula: Autora uzvārds [nīciālis]. Raksta nosaukums. *Izdevuma nosaukums*. Gads, sējums (izdevuma numurs sējumā (iekavās)): raksta aizņemto lappušu numurs (bez mērvienības) (iekavās citāta lappuses numurs).

- Eglīte P. Dzīves kvalitāte laika izteiksmē. *Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis*, 2000, 54 (5/6): 2–9.
- Pabriks A. Citizenship and rights of minorities in Latvia. *Humanities and Social Sciences*. Latvia, 1994, 1 (2): 60–67 (63).
- Spāriņis O. Zeile P. Latgales kultūras vēsture. *Latvijas Vēstures Institūta Žurnāls*, 2006, (3): 176.

Žurnālu aprakstā ar sējumu tiek domāts gadagājums, iekavās uzrādītais skaitlis ir žurnāla kārtas numurs konkrētā gadagājuma jeb sējuma ietvaros.

Raksts laikrakstā. Atveides formula: Autora uzvārds [nīciālis]. Raksta nosaukums.

Laikraksta nosaukums. Publicēšanas datums pēc formulas: datums. mēnesis. gads (ar cipariem). Lappuses norāda, ja izdevumam ir vairāk nekā 8 lappuses — izdevuma kopējais lpp. skaits un (iekavās)/vai citātu (atsauču) aizņemto lappušu numuri.

- Strazdiņš I. Matemātiķi pasaulē un Latvijā. *Zinātnes Vēstnesis*, 08.03.1999.

Materiāli no interneta. Autora uzvārds, [nīciālis] (vai arī kolektīvais autors/avots, kas publikāciju sagatavojis). Raksta nosaukums. Publikācijas adrese internetā. Sk. datums, kad materiāls aplūkots. Datumu pieraksts tāpat kā formulā „Raksts laikrakstā”.

- Kažoka I. Valsts finansējums Latvijas partijām: kurp tālāk? <http://providus.lv/article/valsts-finansejums-latvijas-partijam-kurp-talak>. Sk. 2018. g. 4. janv.
- MPI (Migration Policy Institute): Data tools. <https://link.springer.com/article/10.1023%2FA%3A1020392231924?LI=true>. Sk. 2018. g. 4. janv.

Grāmatas pierakstā no interneta grāmatas nosaukumu raksta kursīvā tikai tad, ja ir minēta grāmatas bibliogrāfija.

Arhīvu dokumenti. Atveides formula: Kolekcijas nosaukums. Organizācija, kurā kolekcija atrodas. Kolekcijas kods un/vai arhīva fonda numurs (atveido kā f.), apraksta vienības (arhīva dokuments vai dokumentu kopums (lieta, sērija, arhīva fonds) numurs (atveido kā apr.), arhīva lieta (atveido kā l.), atbilstošo lappušu numuri vai izmantotā lappuse (atveido kā lp.).

- Jelgavas reālskola. Pārskati par skolēnu pārceļšanu uz nākamo klasi, 1913.–1914. g. LVVA, 623. f., 1. apr., 42. l., 136 lp.
- LVVA, 3142. f., 1. apr., 72. l., 7. lp.

Dažādi dokumenti. Atveides formula: Dokumenta nosaukums. Dokumenta izdevējs. Pieņemšanas datums, spēkā stāšanās datums, darbības izbeigšanas datums (mēnešu nosaukumi saisināti). Publicēšanas dati.

- Noteikumi Nr. 255 „Noteikumi par dis-

- tances līgumu". Latvijas Republikas Ministru kabinets. Pieņemti 2014. g. 20. maijā, spēkā no 2014. g. 13. jūn. *Latvijas Vēstnesis*, 102 (5162). Sk. 2014. g. 28 maijs.
- Alternatīvā dienesta likums. Latvijas Republikas Saeima. Pieņemts 2002. g. 30. maijā, spēkā no 2001. g. 1. jūl., zaudējis spēku 2007. g. 1. janv. <https://m.lukumi.lv/doc.php?id=63406>. Sk. 2018. g. 4. janv.
 - UNESCO. Global Open Access Portal. Estonia. <http://www.unesco.org/new/en/communication-and-information/portals-and-platforms/goap/access-by-region/europe-and-north-america/estonia/>. Sk. 2018. g. 1. marts.